

Hmeljarski vestnik

Glasiło Hmeljarskega društva za Dravsko banovino v Žalcu

Izhaja mesečno enkrat — v hmeljski sezoni tudi večkrat v neobveznem obsegu
Člani Hmeljarskega društva prejema jo list brezplačno

Štev. 12.

Žalec, dne 1. decembra 1935

Leto II.

Konrad Pučnik, šef Agrikulturno-kem.
urada za kalijevo gnojenje, Zagreb:

Gnojenje s 40% kalijevo soljo

Dokazano je, da odvzame hmeljska rastlina enemu ha zemlje (nad 4000 rastlin) 90 kg čistega kalija, kar odgovarja 250 kg 40% kalijeve soli. Ker pa ne pride pri gnojenju s to količino vse za prehrano hmelja vpoštev, je potrebno, da se ta količina poveča.

Pravilno storijo oni hmeljarji, ki 1 ha veliko hmeljišče gnojijo poleg potrebne množine fosforja in dušika še s 300 kg 40% kalijeve soli. Za 1 oral 170 kg.

Hmelj rabi največ redilnih snovi v času razvoja rastline, t. j. od početka ovijanja trte okoli droga do razvoja kobul. V tej dobi je potrebno, da ima rastlina dovolj hrane na razpolago. Iz tega sledi, da je edino pravilno, da se pravočasno gnoji.

Hmeljarji, ki hočejo doseči dobre uspehe in pridelovati prvovrsten hmelj, morajo svoje nasade vsako leto dvakrat gnojiti s 40% kalijevo soljo in sicer že jeseni za 1 ha 150 kg — ali na oral 85 kg, spomladi pa z drugo polovico določene množine.

Hmelj spada med takozvane kalijeve rastline, ker rabi za svoj ugoden razvoj največ kalija.

S pravilnim gnojenjem s 40% kalijevo soljo se pred vsem pospešuje razvoj kobul, se pomnoži lupulin in zboljšuje aroma. Kali podeli kobulam lepo zeleno barvo, ki je pri določitvi cene velevažna. S kalijevo soljo zadostno gnojeni nasadi so odporni proti boleznim in škodljivcem.

Na podlagi natančnih in večletnih poizkusov se je ugotovilo, da se pridelek suhega hmelja za vsak kilogram čistega kalija, katerega je rastlina odvzela zemlji, za najmanj 3 kg poveča. Če torej gnojimo s 300 kg 40% kalijeve soli — kar je toliko kot 120 kg čistega kalija — potem bi se moral pridelek na 1 ha povečati za 360 kg suhega hmelja. Ker se pa povodom gnojenja ne izrabi vsa množina kalija, kakor smo že omenili, računamo večji pridelek na 1 ha samo na 300 kg.

Za 300 kg hmelja bi letos pri razmeroma nizkih cenah prejeli najmanj Din 6000.—, ki krijejo stroške za 40% kalijevo sol dvanaajstkrat.

Vsak zaveden hmeljar mora torej uvideti, kolikega pomena je pravilno in pravočasno gnojenje hmeljskih nasadov s kalijem.

Izveček iz radio-predavanja
g. inž. V. KNOP-a, Celje:

Fosfatna žlindra

Širši javnosti je doslej malo znano, da posedujemo v Jugoslaviji izredno važne fosfatne surovine, ki nam služijo v izdelovanju za naše kmetijstvo nujno potrebnih fosforovih gnojil. Da je bilo dosedaj možno kriti potrebo teh gnojil, morale so se dotične surovine dobivati iz Alžira, Tunisa ali Maroka v Severni Afriki, kar je zelo podražilo fosfatova gnojila.

Ležišča fosfatovih surovin v naši državi se nahajajo na pustem Krasu, ki je tuintam prekinjen po malih pašnikih, kjer životari bedni kraški pastir s svojimi ovci. V zloglasni Bukovici, ki se razteza od Knina do obravačke luke v Dalmaciji se nahajajo v bližini naselbine Ervenik naša fosfatna ležišča, ki jih je l. 1927. našel zagrebški geolog Ugo Gerbin. Dalmatinski fosfati so vgrajeni v terciarni kredi, kjer tvorijo 20 cm — 2 m široke plasti. Po večletnih preizkušnjah se je posrečilo izdelovati iz navedenih surovin uporabno fosfatovo gnojilo. To mučno in dolgotrajno delo je izvrševala tovarna umetnih gnojil v Celju, koji gre zahvala in vse priznanje vseh kmetovalcev.

V Erveniku kopljejo dvoje vrst surovih fosfatov in sicer visokoodstotne »bele« in nekoliko manjodstotne »rjave«, ki pa vsebujejo 12—30% aluminijevega in železovnega oksida in so bili do pred nekaj let še nesposobni za izdelovanje fosfatnih gnojil.

Tvornica umetnih gnojil v Celju, ki je podružnica Tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku, proizvaja iz »belih« dalmatinskih fosfatov popolnoma beli superfosfat, ki vsebuje približno 19.4% vodo-topne fosforove kisline, dočim se izdeluje iz afriških fosfatov superfosfat, ki vsebuje povprečno 15.8% (alžirskega porekla), oziroma 17.5% (maroškega porekla) vodo-topne fosforove kisline.

Tekom eksploatacije dalmatinskih fosfatov se je izkazalo, da znaša razmerje med »belimi« in »rjavimi« fosfati približno 1 proti 10. Fosfatni rudnik v Erveniku dobavlja torej na 1 vagon »belih«, približno 10 vagonov »rjavih« fosfatov, ki so bili pred kratkim še neuporabni in so jih morali odlagati.

V narodno - gospodarskem pogledu bi pač značilno veliko škodo, ako bi tako znatne množine naravnih surovin ne prišle vpoštev za naše poljedelstvo. V polni svesti tega dejstva je tvornica umetnih gnojil

v Celju povoljno rešila problem predelave »rjavih« fosfatov. Po intenzivnih znanstvenih in tem sledečim tehničnih poizkusih v malem in na to v velikem, se je posrečilo iz »rjavih« dalmatinskih fosfatov proizvajati povsem novo fosforno gnojilo, ki glede gnojilnega učinka stoji nekako med superfosfatom in Tomaževo žlindro. Ker je ravno v dravski banovini uvoz tujezemske Tomaževe žlindre še razmeroma velik, kar sigurno ni v interesu aktivne trgovinske bilance, moramo le pozdraviti, da smo v tem novem in domačem gnojilu dobili popolno nadomestilo za drago, inozemsko Tomaževo žlindro. To novo gnojilo se imenuje fosfatna žlindra in je za več kot polovico cenejša od Tomaževe žlindre.

Fosfatna žlindra vsebuje 18—21% celotne, 10 do 12% v 2% citronovi kislini topne in 6—7% vodotopne fosforne kisline. Radi njenih treh vrst fosforne kisline znači fosfatna žlindra prav posebno prikladno gnojilo za vse kulture z delj časa trajajočo rastno dobo. Ona združuje radi njenih 6—7% vodotopne fosforne kisline prednosti superfosfata in Tomaževe žlindre. Takoj v začetku razvoja nudi fosfatna žlindra rastlini svojo vodotopno fosforno kislino, tekom ostale vegetacijske dobe pa izkorišča rastlina postopoma še omo fosforno kislino, ki je težje topna, in kojo razkrajajo polagoma zemeljske kisline. Iz navedenega razloga je delovanje fosfatne žlindre stalnejše, možnost izpiranja njene fosforne kisline potom deževnice je izdatno zmanjšana — iz česar sledi, da je fosfatna žlindra zares zelo rentabilno umetno gnojilo. Zanimivo in tudi važno je dejstvo, da ostane skoro ves jod, ki se nahaja v »rjavih« dalmatinskih fosfatih, ohranjen v fosfatni žlindri. Kakor je znano, pripisujejo razni sloviti agrikolturni kemiki, kakor znani univerzitetni profesor dr. Julius Stoklasa iz Prage, malim množinam joda veliko važnost za razvoj rastlin. Inkorporiran jod v krmilih povzroča ugodne fiziološke funkcije v živalskem organizmu.

Kakor poročajo razni merodajni poljedelci in kar je bilo tudi logično pričakovati, izkazuje fosfatna žlindra na podlagi svoje kemične sestave dolgotrajno učinkovanje v poznejših vegetacijskih dobah.

Izven omenjenih učinkov fosforne kisline in joda izkazuje fosfatna žlindra še poseben, dosedaj še malo raziskovan učinek na zemljo, ki ga povzročujejo njene topljive aluminijeve in železove soli. Iste tvorijo pri stiku z zemeljskimi bazami (apno, magnezija) koloidne gnote, ki se v kemiji imenujejo geli. Le-ti zvišajo znatno gibanje hranilnih snovi v zemlji, kar povzdiguje v obilni meri vrednost gnojenja vobče.

Ugodni učinek koloidnih gnot ali gelov se pa zamore še zvišati, ako par tednov po gnojenju s fosfatno žlindro potrosimo dotično zemljo še s primerno množino apna. S tako kombiniranim gnojenjem se dosežejo najboljši uspehi, zlasti ako se poslužujemo jesenskega gnojenja.

Prve poizkuse s fosfatno žlindro je letos napravil hmeljar g. Mirnik iz Arje vasi. Uspehi so bili prav zadovoljivi, ker je bilo razmerje letine na ne-

gnojenih in s fosfatovo žlindro gnojenih parcelah kakor ena proti trem.

Ne glede na druga fosforna gnojila, kakor so Tomaževa žlindra, superfosfat in kostna moka, je fosfatna žlindra, ki je proizvajena iz naših domačih surovin fosfatov, radi njene nizke cene in dobrega učinka naravnost določena, da ukine notorično pomanjkanje fosfora v naših zemljah in zopet zviša letino v korist našega celotnega gospodarstva.

Knj. JOS. TERŽAN, Ruše.

Gnojilni poskusi z nitrofoskalom I.

Tvornica za dušik v Rušah želi napraviti v vsaki občini Savinjske doline po en gnojilni poskus pri hmelju z nitrofoskalom I.

Ti poskusi so zamišljeni tako, da se naj v hmeljniku, kjer se želi napraviti gnojilni poskus, odšteje in zaznamuje dvakrat po sto hmeljskih rastlin. Prvih sto hmeljev se pognoji z 25 kg nitrofoskala I., ki ga pošlje tvornica za dušik brezplačno. Drugih sto hmeljev pa se ne sme pognojiti z nobenim umetnim gnojilom. To pa vsled tega, da se dožene, kako upliva nitrofoskal I. na dobro kakovost in višino pridelka hmelja.

Gnojilo naj se raztrosi po celi površini, po možnosti še tekom zime ali zgodaj spomladi. Za nitrofoskal velja pravilo, da deluje boljše, čimprej je v zemlji.

Vsak poizkusnik se mora obvezati, da bo poizkus točno izvršil in da bo vestno beležil vse podatke, ki so potrebni za poročilo o uspehu. Do 15. septembra 1936. leta mora vsak poizkusnik poročati Tvornici v Ruše te-le podatke:

»Poročilo o gnojilnem poskusu pri hmelju:

Ime in priimek poskusnika	
Bivališče	
Lega hmeljnika	kakšna je zemlja
Gnojeno, dne	
Lansko leto je bilo gnojeno z	
Kedaj je bil hmeljnik gnojen z apnom in koliko	
Starost nasada in oddaljenost od trte do trte	
Rez, dne	
Hmelj je došel do vrh droga:	
gnojen	negnojen
Razvil panoge:	
gnojen	negnojen
Počel cveteti:	
gnojen	negnojen
Dozorel:	
gnojen	negnojen
Barva kobul:	
gnojen	negnojen
Bolezni in škodljivci:	
gnojen	negnojen
Obraza, dne	
Teža svežih kobul od 100 rastlin:	
gnojen	negnojen
Teža suhega hmelja od 100 rastlin:	
gnojen	negnojen
Ocena kakovosti hmelja:	
gnojen	negnojen

Kdor se zanima za gnojilne poskuse in ima resen namen izvršiti zgoraj omenjeni gnojilni poskus, naj se javi Tvornici za dušik v Ruše do 15. decembra t. l.

Zakonski načrt za omejitev in ureditev hmeljske produkcije v Jugoslaviji

(Po češkem zakonu prikrojil za naše razmere gosp. Rudolf Lorber, predsednik Hmeljarskega društva.)

§ 1.

V teku 4 tednov od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, mora vsak hmeljar javiti pristojnemu sreskemu načelstvu obseg zemljišča, katerega je imel leta 1928. in 1929. zasajenega s hmeljem.

§ 2.

Počenši z letom 1936. je vsak hmeljar zavezan do 30. aprila vsakega leta javiti pristojnemu sreskemu načelstvu obseg površine, ki jo je zasadil s hmeljem. Leta 1935. se mora to javiti v teku 14 dni, ko stopi ta zakon v veljavo.

§ 3.

Ako zahtevajo izredno važni gospodarski razlogi, posebno v slučajih sklenitve in izvršitve kakih mednarodnih dogovorov glede uravnave hmeljske produkcije ali hmeljske kupčije, zamore vlada oziraje se na obseg produkcije, na uporabo in prodajo hmelja potom odredb določiti, kolika ploskev se sme vobče s hmeljem zasaditi, ko je poprej še zaslišala tozadevno mnenje pristojnih organizacij produkcije, pivovarništva in trgovine, pri čemer se morajo posebno zaščititi mali in srednji producenti, potem okoliši z odlično produkcijo in tudi oni hmeljarji, ki so v minulih letih izdatno omejili svoje nasade. Naposled je tudi treba uvaževati razmerje med površino, zasajeno s hmeljem in ono z drugimi kulturnimi rastlinami. Kmetje, ki posedujejo manj kot $\frac{1}{2}$ ha veliko zemljišče, tu ne pridejo v poštev.

Točneje predpise o izvedbi teh odredb bo vlada uredila s posebnim pravilnikom.

§ 4.

Novi nasadi se smejo napraviti le s privoljenjem kr. banske uprave, ki mora poprej zaslišati mnenje banskega kmetijskega sveta. Le-ta izdaja vsako leto sporazumno z Ministrstvom poljoprivrede

in Ministrstvom za trgovino in obrt potrebne smer-nice, ko je poprej zaslišal zainteresirane strokovne organizacije hmeljske produkcije, hmeljske trgovine in pivovarniške industrije in se končno oziral tudi na določbe pod § 2 tega zakona.

§ 5.

Določbe § 4., glede novih nasadov, ne veljajo za tiste nove, ki so služili kot nadomestilo za stare v istem času opuščene. Takšne izpremembe se morajo javiti na podlagi določil § 1. in 2. tega zakona.

§ 6.

Kdor bi brez dovoljenja Kr. banske uprave pri-redil nov hmeljski nasad, ga mora na ukaz sreskega načelstva zopet opustiti. Ako se temu brani, se bo opustitev izvršila eksekutivnim potom na njegove stroške in se mu naloži potom sreskega načelstva pri-merna kazen.

Tržna poročila

Žalec. V mesecu novembru je bilo prodanih na našem tržišču samo 400 kvintalov hmelja po cenah od Din 15.— do Din 28.— za 1 kg po kvaliteti. Računa se, da leži pri hmeljarjih še vedno 2.000 do 2.500 kvin-talov neprodanega hmelja. V celoti je bilo do sedaj prodanih 37.400 kvintalov letošnjega pridelka. Z ozi-rom na to, da je ostala le neznatna količina našega svetovno priznanega hmelja neprodana je upati, da se bo posrečilo vnovčiti tekom prihodnjih mese-cev še preostanek doslej še neprodanega blaga.

Iz drugih hmeljskih tržišč se javlja, da so za-loge letošnjega hmelja precejšnje, cene pa popuščajo.

Vsem gg. poverjenikom!

Vsi gg. poverjeniki se vnovič vljudno naprošajo, da se požurijo z nabiranjem članarine za leto 1936. Članarina za nehmeljarje je določena na Din 50.—.

S prvim januarjem 1936 se bo pošiljanje društvenega glasila **ustavilo** vsem onim hmeljarjem, ki do 25. t. m. ne bodo poravnali svoje članarine.

Mnogi hmeljarji se ne drže strogo določil glede članarine za l. 1936. in svojevoljno in neopravičeno odpravijo poverjenike **z Din 10.—**, kar je skrajno krivično in neojalno nasproti društvu, ki deluje v prospeh hmeljarstva že 55. leto. Tozadevno se bo natančno poročalo povodom občnega zbora dne 25. marca pr. l.

Društveni odbor.

Vsak napreden kmetovalec mora vedeti, da je

FOSFATNA ŽLINDRA

najcenejše fosforno gnojilo

Gnojenje brez fosforja nima pravega uspeha, ker je fosforna kislina poleg kalija in dušika najvažnejše hranivo za vse rastline. Naši domači zemlji že od narave primanjkuje fosforja, zato ga moramo zemlji dodajati v obliki fosfornih gnojil. Kot napredni in štedljivi kmetovalci bomo naši po fosforju gladni zemlji dajali najcenejše fosforno gnojilo in sicer

FOSFATNO ŽLINDRO ki jo proizvaja iz domačih surovin
TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D.
in njena podružnica **CELJE**

Vedno v zalogi pri kmetijskih zadrugah in vseh večjih trgovcih

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni hiši Narodni dom

Glavnica in rezerve
nad Din 16,200.000

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenja za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knji-
žice in tekoči račun ter nudi za
nje popolno varnost in ugodno
obrestovanje

Podružnici:

Maribor, Šoštanj

Umetna gnojila, krmila, travna in deteljna
semena, galico, žveplo, cement, vsa sredstva
za pokončavanje škodljivcev na drevju in
hmelju, sadjarsko in vrtnarsko orodje, kme-
tijske stroje, pluge itd., specialne

škropilnice

za drevje in hmelj ter vse druge kmetijske
potrebščine oddaja najceneje

KMETIJSKA DRUŽBA

r. z. z o. z.

Skladišče v Celju

Aškerčeva ulica

(nasproti cerkve sv. Maksimiljana)

Naložili boste Vaše prihranke najboljše in najsigurnejše

v

HRANILNICI DRAVSKE BANOVINE

ker jamči za zavod ne samo znatna rezerva,
ampak tudi dravska banovina z vsem svojim
premoženjem in vso davčno močjo

Podružnica v Celju, Cankarjeva ulica 11
nasproti pošte

Izdaja Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino, predsednik Rudolf Lorber, župan v Žalcu. — Za uredništvo odgovarja:
Petriček Anton, nadučitelj v p. v Žalcu. — Tiska Zvezna tiskarna v Celju: predstavnik Milan Četina v Celju.]

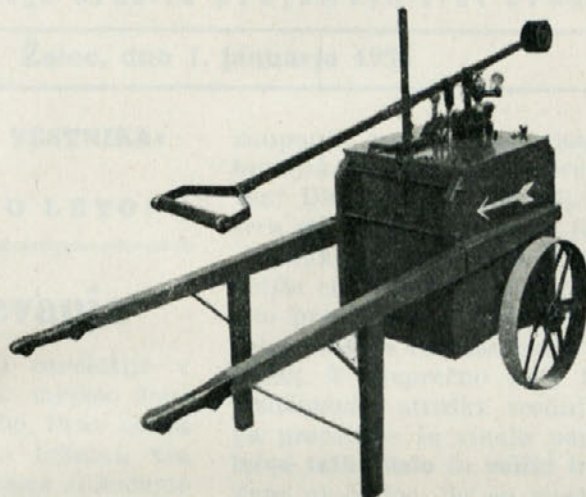
NOVO!

NOVO!

NOVA HMELJSKA ŠKROPILNICA

sistem „LORBER“

(zakonito zaščiteno)

Največji uspeh! Lahko pumpanje!

Lahko prevažanje! Velika štedljivost škropilnih sredstev!

Naša novo konstruirana hmeljska škropilnica je danes najboljša. Z navadno škropilnico je bilo do sedaj mogoče dnevno oškropiti k večjemu 2000 do 2500 rastlin; z našo konstrukcijo je učinek povprečno trikrat večji, v 10 urah se lahko temeljito oškropi 8000 do 9000 doraslih rastlin.

Sesalka ima svojevrstno konstrukcijo, pumpanje je zato izredno lahko. Nad 20.000 rastlin smo v letošnjem letu oškropili, niti enkrat se razpršilnik ni zamašil.

Škropilnica stoji na dveh kolesih.

Pri škropilnicah na eno kolo leži vsa teža v rokah delavca, delo je sila naporno. Pri naši dvokolesni škropilnici to popolnoma odpade, prevažanje je prava igračka in je zato tudi posebno porabljiva kot **sadna škropilnica**.

Posoda naših škropilnic je lesena, vsebina 80 litrov.

Posoda hmeljskih in sadnih škropilnic mora biti lesena. Le v lesenih posodah se škropilno sredstvo ne pokvari in obdrži svoj poln učinek, dočim se v vseh železnih, medeninastih, bakrenih, pocinkanih ali svinčastih posodah bakrena galica s temi kovinami kemično spaja in učinek škropiva zmanjšuje. Tudi žveplenoapnena brozga ne razjeda lesa.

VPORABA: Delo z našo škropilnico je enostavno. Eden delavec pumpa in prevaž, dva škropita, eden pa donaja škropivo. Tako se vrši delo brez prestanka. Ker se naša škropilnica vleče za seboj in ne pritiska izpred sebe, kakor je to pri vseh drugih sistemih običajno, je to delo veliko lažje. Delavec se nikakor ne utruje, konjska uprega tudi za največjega producenta ni potrebna. Dve Lorberjevi hmeljski škropilnici nadomeščata eno motorno brizgalno, prihranijo se pa pri tem izdatki za hlapca, konja, šoferja, bencin in olje. Lorberjeve škropilnice uporabijo tudi precej manje škropiva kakor motorne. Naše škropilnice so enako dobro uporabljive za velike kakor tudi za male producente. Delujejo trikrat hitreje kakor vsaka druga. Delavcem so se posebno priljubile, saj je obratovanje z njimi prava igračka.

Pojasnila in cene na tozadevna vprašanja.

Z velespoštovanjem

JOS. LORBER & COMP.

TOVARNA ZA HMELJ. SUŠILNICE IN HMELJ. ŠKROPILNICE
ŽALEC PRI CELJU, JUGOSLAVIJA

